

Tilsettingar

OU-422 Kurs for HTV og LL

Jorunn Sagevik

Før utlysning

Avklare interne rettar

1. Tilretteleggingsplikt for tilsette med redusert arbeidsevne: jf. Aml § 4-6 (1)

(1) Hvis en arbeidstaker har fått redusert arbeidsevne som følge av ulykke, sykdom, slitasje e.l., skal arbeidsgiver, så langt det er mulig, iverksette nødvendige tiltak for at arbeidstaker skal kunne beholde eller få et passende arbeid.

(2) Dersom det i medhold av første ledd er aktuelt å overføre en arbeidstaker til annet arbeid, skal arbeidstaker og arbeidstakers tillitsvalgte tas med på råd før saken avgjøres.

2. Passande arbeid for tilsette som blir overtallige, jf. Aml § 15-7 (1) og (2) (Vern om usaklig oppseiing)

- Om nokon har krav etter desse §§; **ingen ledig** stilling for intern el eksternt utlysning.

Det skal prioriterst i denne rekkefølge:

1. Tilsett som er oppsagt på grunn av «virksomhetens forhold» jf. Aml § 14-2 (1)
 2. Tilsett som har akseptert redusert stilling i staden for oppseiing, jf. Aml § 14-2 (2)
 3. Utvida stilling for deltidstilsett og ekstravakter, jf. Aml § 14-3 (1) og (2), og HTA KS § 2.3.1, 3.ledd
 4. Mellombels tilsett (ikkje vikariat) som ikkje får fortsatt tilsetting på grunn av driftsinnskrenking, jf. Aml § 14-2 (2)
 5. Tilsett med redusert stilling etter Aml § 10-2 (4)(t.d. i delvis AFP)
 6. Tilsett som har reservasjonsrett ved verksemdsoverdraging, jf. Aml § 16-3 (3)
- NB: Arbeidstakar må vere kvalifisert for stillinga.

- Plikt til å informere arbeidstakerne om ledige stillinger i virksomheten, jf. **aml. § 14-1**
- Arbeidsgiver bør ved ledig og aktuell stilling, gi arbeidstaker skriftlig tilbud om fortrinnsrett på eget initiativ
- Spesielt for fortrinnsrett for deltidsansatte:
 - Informere og drøfte prinsippene for bruk av deltid med tillitsvalgte, jf. bla. HTA § 2.3.1 i KS og PBL § 2.2
 - Utarbeide lokale retningslinjer om bla. bruk av fortrinnsrett, jf. HTA § 2.3.1 i KS
 - Før beslutning om ansettelse i stilling det er krevd fortrinnsrett til → drøftingsplikt med den som krever fortrinnsrett, jf. aml. § 14-3 (4)

- **Skule: pålagt å lyse ut: Opplæringslova § 10-4**
 - for alle stillingar ≥ 6 mnd varigheit
 - Unntak om nokon har fortrinnsrett
- **Andre offentlege stillingar:** Inga plikt, men ulovfesta krav om utlysing i offentlig sektor som følge av kvalifikasjonsprinsippet og utgreiingsplikta.
 - ✓ jfr KS si personalhandbok pkt 2.4

Midlertidig tilsetting, AML §14-9 (1)

- **(1) Hovedregel: FAST TILSETTING**

(2) Avtale om midlertidig ansettelse kan likevel inngås

a. når arbeidet er av midlertidig karakter

b. for arbeid i stedet for en annen eller andre (vikariat)

c. for praksisarbeid

d. med deltaker i arbeidsmarkedstiltak i regi av eller i samarbeid med arbeids- og velferdsetaten

e. med idrettsutøvere, idrettstrenerne, dommere og andre ledere innen den organiserte idretten

Midlertidig tilsetting: 3-årsregelen, § 14-9 (7)

- (7) Arbeidstaker som har vært sammenhengende midlertidig ansatt i mer enn tre år etter andre ledd bokstav a, b, tidligere f eller noen av disse i kombinasjon, skal anses som fast ansatt slik at reglene om oppsigelse av arbeidsforhold kommer til anvendelse. Ved beregning av ansettelsestid skal det ikke gjøres fradrag for arbeidstakers fravær.

Midlertidig tilsetting, Oppl.lov § 10-6 og 6a

§ 10-6. *Mellombels tilsetjing*

- Dersom det ikkje er søkjarar som fyller kompetansekrava **for tilsetjing** i [§ 10-1](#), kan andre tilsetjast mellombels.
- (NB; kompetansekrava for tilsetting finn du her: : [Forskrift til opplæringslova - Kapittel 14. Krav til kompetanse ved tilsetjing og undervisning - Lovdata](#)

§ 10-6a. *Tilsetjing på vilkår*

- Dersom det ikkje er søkjarar som fyller kompetansekrava for tilsetjing i [§ 10-1](#), kan ein annan søkjar som er i gang med relevant utdanning, tilsetjast på det vilkår at utdanninga blir fullført.

Krav til skriftlighet og utredningsplikt

- **KS si personalhåndbok om skriftlighet:**
 - **Det bør skrives referat fra intervjuet.** Det bør legges vekt på å skape trygghet og tillit hos søkeren.
 - Dersom en søker føler seg forbigått og saksøker kommunen for ugyldig tilsettingsvedtak, **må det dokumenteres** at det ikke er tatt utenforliggende hensyn eller foreligger maktmisbruk for øvrig. **Tilsettingsmyndigheten bør derfor begrunne vedtaket i interne dokumenter** som senere kan utleveres ved eventuell tvist.

- Formål: søkeren som er best kvalifisert for stillingen det er søkt etter, skal få tilbud om den.

KS: HTA § 2.2. og PBL: HTA § 2.1.

Anbefalt lesing:
Ansettelses fra A
til Å -
Sivilombudet

- Hvem er best kvalifisert?
 - Utgangspunktet for vurderingen er kravene som er angitt i utlysningstekster
 - Lovfestede kvalifikasjoner/kompetansekrav
 - Øvrige objektive kvalifikasjoner (utdanning, praksis/erfaring)
 - Personlig egnethet
- **Bruk av referansar:**
 - Arb.g. hentar inn referansar
 - **Tillitsvalde gjer aldri det;** verken formelt eller uformelt!

Skule: Opplæringslova

- § 9-1: *Tilsetting av leiar*
- §10-1: *Krav om kompetanse ved tilsetjing av undervisningspersonell*
➔ *Forskrift til opplæringslova kap 14*
- § 10-2: *Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag*
- § 10-5: *Val mellom fleire søkjarar*

Barnehage: Barnehagelova

- § 24: *Styrer*
- § 25: *Pedagogisk bemanning*

Hovedavtalen i KS – Del B § 3

§ 3-1 Arbeidsgivers plikter i forhold til de tillitsvalgte

d) Arbeidsgiver skal, så tidlig som mulig, informere, drøfte og ta de berørte tillitsvalgte med på råd om:

- ledige og nyopprettede stillinger*
- prosedyrer ved utlysing og kunngjøring av stillinger, utvelgelse til, og intervju av aktuelle kandidater*

e) Arbeidsgiver skal som fast ordning sende søkerliste til tillitsvalgte.

§ 3-2 Tillitsvalgtes rettigheter og plikter

g) Tillitsvalgt har rett til å uttale seg om tilsetting, overflytting, opprykk og forfremmelse til stilling som omfattes av tariffavtalen.

PBL: HA § 3.3.,

Dei fleste andre tariffavtalar har også bestemmelsar om dette.

Dersom tilsetting i delstilling: Hugs Aml § 14-1, b

Styrar

Barnehagelova § 24 :

- *Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.*
- *Barnehagen skal ha en daglig leder som har **utdanning som barnehagelærer eller annen høyskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse.***

Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 3:

- *Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet og kravet om norskferdigheter*
- ***Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet for styrer** og pedagogisk leder for **inntil ett år om gangen**, dersom barnehageeier søker om det, stillingen det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker.*

Pedagogisk bemanning, bhg.lov § 25

- *Pedagogiske ledere må ha utdanning som **barnehagelærere**.*
- *Likeverdig med barnehagelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå med **videreutdanning i barnehagepedagogikk**.*

Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 3:

- *Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet og kravet om norskferdigheter:*
- ***Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet for styrer** og pedagogisk leder for **inntil ett år om gangen**, dersom barnehageeier søker om det, stillingen det søkes dispensasjon for har vært offentlig utlyst og det ikke har meldt seg kvalifisert søker.*

Merknad til barnehagelova § 25, 2.ledd

- Bestemmelsen likestiller annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå **pluss videreutdanning i barnehagepedagogikk**, med barnehagelærerutdanning.
 - Utdanning som **allmennlærer**
 - Utdanning som **faglærer** (fireårig faglærerutdanning i **praktiske og estetiske** fag og treårig faglærerutdanning som gir kompetanse for tilsetting fra 1. klassetrinn)
 - Utdanning som **spesialpedagog**
 - Utdanning som **barnevernspedagog**

- Bemanningen må være tilstrekkelig til at **personalet** kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.
- Barnehagen skal minst ha én **ansatt** per tre barn når barna er under tre år og én **ansatt** per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.
- **Kommunen kan gi dispensasjon** fra kravet til grunnbemanning i andre ledd første punktum for **inntil ett år av gangen** når særlige hensyn tilsier det. Barnehageeieren skal legge uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg ved søknaden (Sjå forskrifta § 2 + merknader)
- Kommunens vedtak etter tredje ledd kan påklages til fylkesmannen.

Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

- § 1. *Norm for pedagogisk bemanning*
 - **forsvarlig pedagogisk** bemanning (**overordna**)
 - minst én **pedagogisk leder** per syv barn under tre år
 - én pedagogisk leder per 14 barn over tre år
 - **Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder**
 - Barn regnes som over tre år fra og med august det året de fyller tre år.
 - Styrerens tid til administrasjon og ledelse skal ikke inngå i beregningen av normen for pedagogisk bemanning.
 - I barnehager der over halvparten av barna har avtalt kortere oppholdstid enn seks timer per dag, skal omregnede heltidsplasser legges til grunn i beregningen av normen

Krav om norskferdigheter for å bli tilsett i barnehage

Barnehagelova §§ 27 og 28

og

forskrift § 3 m/merknader regulerer dette

Kompetansekrav skule

- Opplæringslovens kapittel 10
Forskrift til opplæringsloven kapittel 14
 - **Tilsettingskompetanse** er kompetansekrav for å kunne få fast tilsetting i undervisningsstilling.
 - **Undervisningskompetanse** er krav om at lærerne må ha relevant kompetanse i undervisningsfaga. Dette inneber at lærarane må ha eit visst tal studiepoeng som er relevante for faga dei skal undervise i. **Krava som ble innført i 2014 gjelda alle lærarar, uavhengig av når ein tok utdanninga si, (med nokre unntak).**
 - **Pr i dag: Det gis dispensasjon fram til august 2025.**
 - **Den nye regjeringa har sagt at dette kravet ikkje skal ha tilbakevirkande kraft. Stoda i dag??**

Kva går dispensasjonen ut på??

- Dei som før 1. januar 2014 hadde tilfredsstillande kompetanse etter dagjeldande krav for tilsetjing i undervisningsstilling, eller som har fullført tidlegare allmennlærerutdanning etter 1. januar 2014, har fram til 1. august 2025 dispensasjon frå dette kravet, jf. [opplæringslova § 10-2](#) tredje ledd andre punktum.

Krav for tilsetting og undervisning	Heimel
Barnehagelærar + 60 stp vid. utd tilpassa b.trinnet	§ 14-2, 1.ledd a)
Barnehagelærar +60 stp vid.utd spes.ped når hovudoppg skal vere spes. ped	§ 14-2, 1.ledd b)
Grunnskulelærar 1.-7.	§ 14-2, 1.ledd c)
Faglærar praktisk/estetisk. Min 30 stp rel utd i underv.fag	§ 14-2, 1.ledd d)
Treårig lærarutdanning for tospråklege lærarar. Min 30 stp rel utd i underv.fag	§ 14-2, 1.ledd e)
Allmennlærar og andre med tidlegare godkjent utd.	§ 14-9, 1.-2.ledd
Førskulelærar som starta utd seinast haust 2007. Kun 1.trinn	§ 14-9, 3.ledd

Forskrifta om 5.-7. trinn

Krav for tilsetting og undervisning	Heimel
Grunnskulelærarar 1.-7.	§ 14-2, 2.ledd a)
Grunnskulelærarar 5.-10.	§ 14-2, 2.ledd a)
3-årig faglærarutd. Min. 30 stp rel utd i	§ 14-2, 2.ledd b)
Yrkesfaglærarar. Min. 30 stp rel utd	§ 14-2, 2.ledd c)
«Sekkepost»:Min.240 stp og PPU. Min.30 stp rel.utd.	§ 14-2, 2.ledd d)
Barnehagelærarar + 6+0 stp spes ped når hov.oppg. skal vere spes ped.	§ 14-2, 2.ledd e)
3-årig lærarutd.for to-språklege lærarar. Min. 30 stp rel utd	§ 14-2, 2.ledd f)
Allmennlærarar og andre med tidlegare godkjent utd.	§ 14-9, 1.-2.ledd

Krav for tilsetting og undervisning	Heimel
Grunnskulelærar 5.-10.	§ 14-3, a)
3-årig faglærarutd. Min. 30 stp rel utd i	§ 14-3b)
Yrkesfaglærar. Min. 30 stp rel utd	§ 14-3, c)
«Sekkepost»:Min.240 stp og PPU. Min.30 stp rel.utd.. Min. 60 stp matte, eng, norsk	§ 14-3, d)
Barnehagelærar + 6+0 stp spes ped når hov.oppg. skal vere spes ped.	§ 14-3, e)
3-årig lærarutd.for to-språklege lærarar. Min. 30 stp rel utd	§ 14-3, f)
Allmennlærar og andre med tidlegare godkjent utd.	§ 14-9, 1.-2.ledd

Krav for tilsetting og undervisning	Heimel
Lærarutdanning frå eleven sitt heimland. Dok. Gode norskkunnskapar	§ 14-5, a)
Lærar, same morsmål som eleven. Minst 3-årig høgare utd. inkl ped. utd. 1 ½ år språk og kultur.	§ 14-5b)
Norskspråkleg lærar, men ikkje same morsmål. Minst 90 stp i eleven sitt språk. Gid kjennskap til eleven sin kulturelle bakgrunn.	§ 14-5, c)
3-årig lærarutd. For to-språklege lærarar. Må ha same morsmål som eleven.	§ 14-5, d)

Krav til undervisningskompetanse videregående

- Forskrift til opplæringslovens kap 14-4, 3.ledd
Alle fag, bortsett fra faget prosjekt til fordypning :
som hovedregel: 60 relevante studiepoeng
- Unntak:
 - **yrkesfaglærerne** som er tilsatt på bakgrunn av forskrift til opplæringsloven § 144 andre ledd bokstav d. For denne gruppen kreves ikke 60 relevante studiepoeng, men minst ett av de to årene med yrkesteoretisk utdanning utover videregående skole må være relevant
 - **Kravene gjelder bare for fast tilsatte lærere som er utdannet etter 1. januar 2014.**

Skoleeier vurderer kompetanse

- Opplæringsloven § 10-8
- Skoleeier har et ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse på skolene. Dette følger av opplæringsloven.
- Minimumskravene angitt i forskriftens kapittel 14 er knyttet til hvilke nivåer det skal undervises på.
- Når det i forskriften er bestemt et antall studiepoeng relevant utdanning i undervisningsfaget, så er det skoleeier lokalt som avgjør hva som kan regnes som relevant.

Skoleeier vurderer kompetanse

- Selv om det er skoleeier som skal vurdere kompetansen, er det pr i dag bare formell faglig kompetanse med studiepoeng (normert utdanning) som kan vurderes.
- Det er opp til arbeidsgiver å eventuelt fastsette tilleggskrav ut over minimumskravene basert på de reelle behov skolene har
- **VIKTIG Å VERE MED I TILSETTINGSPROSESSEN**
- <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/saksbehandling/larerkompetanse/#>

Tilsetting på vilkår

- Frå 1.1.14: Opplæringsloven § 10-6a tillater at det kan tilsettes søkere på vilkår i alle typer undervisningsstillinger og uansett hvilken kompetanse som mangler.
- Kort oppsummert innebærer bestemmelsen at tilsetting på vilkår kan benyttes i følgende tilfeller
 - Gjelder alle undervisningsstillinger
 - Gjelder alle typer manglende kompetanse
 - **Gjelder bare dersom det ikke er andre søkere som fyller kompetansekravene**
 - **Søkeren skal være i gang med utdanningen**
 - **Vilkåret må oppfylles innen en angitt frist**

Unntak fra kravet om undervisningskompetanse

- Unntakene er listet opp nedenfor
 - Unntak for midlertidig tilsatte som ikke er kvalifisert (7960 Lærer u/g)
 - Unntak for tilsatte på vilkår
 - Unntak for vikarer

Personlegdomstesting ved tilsetjing og omorganisering

Svar frå sentralledet

UTDANNINGS
FORBUNDET

Sak innmeld frå Giske

- Spørsmål om rådgjeving til tillitsvalde ved bruk av personlegdomstesting som verktøy i samband med tilsetjing av leiarar
- Sak i fylkesstyret
- Spørsmål innsendt til sentralt sekretariat

Generelt om bruk av slike verktøy

- Utdanningsforbundet har ingen særskild politikk på området
- Meir vanleg i privat næringsliv, men bruken aukar også i offentlege verksemdar
- Grunnregelen er at sakshandsaminga ved tilsetjingar skal vere sakleg og ryddig, i tråd med lover og avtalar
- I tråd med HA skal den tillitsvalde vere med å drøfte prosedyrar ved utlysing av stillingar. Her kan den tillitsvalde vere med på å fremje ein sakleg bruk av slike testar
- Bruk av slike verktøy er noko vi vanskeleg kan avvise, i så fall kan ein diskvalifisere seg frå å vere med i den vidare vurderinga for tilsetjing

- Ved bruk av slike testar bør det føreligge krav om kontradiksjon, dvs den som gjennomfører testen bør få moglegheit til å kommentere egne svar på testen
- Vi bør sjå til at det vert brukt ein test der dette er ein del av prosedyren. Det finst ikkje offentlege godkjenningsordningar av slike testar
- Vi bør passe på at dette berre vert eit av kriteria som skal vere med i vurderingane, og etterspørje kor stor vekt arbeidsgjevar ynskjer å legge på slike resultat
- Tilsetjingar i det offentlege skal gjerast etter kvalifikasjonsprinsippet, dvs den best kvalifiserte søkjaren skal tilsetjast. Då må mange kriterie vurderast

Heilt generelt må ein forvente at slike testar brukast med klokskap på same måte som ein forventar at bruken av intervju må brukast med klokskap. Tillitsvalde bør være med å drøfte prosedyrar ved intervju og tilsetting, samt vera med å drøfte eventuell bruk av test og fremme en sakleg bruk av slike testar om dei nyttas.

Brukast dette på ein slik måte at det øydeleggar menneske er det openbart ein uvettig bruk og det må ein ikkje tolerere.

Tilsetting av leiarar

- Personlegdomstestar